

KULTÚRA

Könyvajánlat

A /cseh/szlovákiai magyar generációi sajátos és elfogult cseh és szlovák /nacionalista/ tárlásban voltak kénytelenek tanulni a nemzettrészt – meg általában a magyarság – huszadik századi történetét. Ilyen előítéletekkel terhes hozzáállás jellemezte a második világháború utáni magyarellenos intézkedések értelmezését is. Minden mozzanat történelmi értékelése a kollektív bűnösség elvének axiómaként való elfogadásán alapszik. Meg kell állapítani – sajnos –, hogy 15 évvel a bارسonyos után még mindig ezt találjuk a legtöbb tankönyvben, ez sulykolandó a magyar, szlovák és cseh ifjúság fejébe. Úgy látszik, a tudati szférát illetően még mindig nem vagyunk az Európai Unió tagjai.

Lapozgatók **Ladislav Takáč** /szlovák szerkesztő/ „**Magyar voltál! Ezért!**” című magyar és szlovák változatban megjelent kötetében. Nem ismerem a témához kötődő teljes irodalmat, ennek ellenére megkockáztatom ezt a kijelentést: talán eddig még nem kapott szlovák kiadótól /szerzőtől/ ilyen őszinte és objektív tájékoztatót a szlovák közvélemény a szlovákiai magyarok 1945–1948 közötti könyörtelen üldözéséről – deportálásukról és kitelepítésük-

ról. Mára minden józanul gondolkodó ember tudatosítja, hogy a szlovákiai magyarság részéről ez egyáltalán nem volt az önkéntesség elvén alapuló „lakosságcsere”, hanem egy minden humánumból gátlatlanul kivetkőzőt állampolitika „fegyverténye”.

A kötetben, mely a **Michal Vaško** **Kiadónál** jelent meg, korabeli közéletiek, történészek, áldozatok és utódaik mondják el véleményüket a borzalmakról. Egy tarka, de mindenképp tragikus és fölöttébb szomorú összkép áll össze az egyes írásokból, amely intő például szolgál a mának és a holnapnak egyaránt. Az emberség gyakori megnyilvánulásával is találkozunk, főleg a befogadó magyarországi lakosság részéről.

Illusztrálni is illenék – bővebben – eddig jelzett véleményemet. Egy morzsányi talán belefér az ismertetésbe.

Mészáros Sándor Az ártatlanok szenvednek című írásában ilyen tanulságokat szűr le a történetekről: „*Így hát a felvidéki magyarsággal szemben elkövetett embertelen tettekért az akkori társadalmi rendszer politikusait terheli a felelősség. A jóvátétel pedig már azokra tartozik, akik örökükbe léptek.*”

kp

A könyvtárosok gondjairól és elképzeléseiről

Nem véletlen, hogy a megszállott könyvtárosok állandóan figyelmeztetik a szakma és a közigazgatás tisztviselőjét és illetékeseit: a könyvtárak társadalmi megbecsülése körül nincs minden rendben, finanszírozásukra, fejlesztésükre az állam és az önkormányzatok is csekély figyelmet fordítanak, s talán azt is mondhatnánk, hogy a sorsukra hagyták, közömbösek velük szemben.

Ipolyságon – a határon is átnyúló együttműködés jegyében – 2004. június 2-án regionális könyvtáros-találkozót szerveztek. A kezdeményező **Mándli Gyula**, a váci Katona Lajos Városi Könyvtár igazgatója, aki már több mint egy évtizede építi a kapcsolatokat a dél-szlovákiai könyvtárakkal.

A vendéglátó Ipolysági Városi Könyvtár olvasótermében **Solmoši Márta** könyvtárvezető üdvözölte a váci, érsekújvári, lévai és zselízi könyvtárosokat.

A program szerint **Danis Ferenc mérnök**, a város krónikása előadást tartott Ipolyság történetéről. Hangsúlyozta: hiteles helyként már a középkorban fontos regionális, közigazgatási és kulturális központ volt a város.

Korpás Pál képviselő, az oktatási és kulturális bizottság elnöke a könyvtár és az önkormányzat kapcsolatáról szólt. Véleménye szerint szükséges, hogy az önkormányzatok több figyelmet szenteljenek a könyvtáraknak, már csak azért is, mert az iskolák könyvvásárlási lehetőségei igencsak szűkösek, ezért a községi és városi könyvtáraknak kell biztosítaniuk a fontos szépirodalmat a növekvő igény kielégítésére.

Lendvay István mérnök, városi előjáró fontosnak minősítette az ilyen jellegű találkozókat, s úgy látja, újabb eszközöket kell találni a könyvtárak sokoldalú fejlesztésére.

Az eszmecserében felszólalók többször említették, hogy Szlovákiában a könyvtárakat magukra hagyták, az illetékes központi szerveknek sincs elfogadható könyvtárkonceptiójuk. Sokszor lelkesedéssel kell pótolni az anyagiak hiányát. Nagyon elhanyagoltak a kisközségek könyvtárai. Elképzelhetőnek tartják az iskolai és községi könyvtárak összevonását.

Mándli Gyula szerint szükség lenne jól hasznosítható adatbázisra, amely a helytörténet és általában a művelődés területéről biztosítana gazdag tájékoztatást az érdeklődőknek. Javaslatot tett a második félév munkatervére is. Eszerint a következő találkozóra Léván kerül sor az ősz folyamán.

A találkozó résztvevői abban a hitben búcsúztak, hogy az együttműködés az olvasókat segíti.

/korpás/

XII. Pueri Fabri 2004

A Pueri Fabri /Alkotó Gyermekek/ regionális nemzetközi képzőművészeti verseny az idén a XII. évfolyamába lépett. Talán nem túlzás azt állítani, hogy az évek során rendszeresen megszervezett verseny hagyománnyá érlelődik. A verseny a képzőművészet iránt érdeklődő, alkotó szellemű tehetséges gyerekek bemutatkozását segíti elő, egyúttal a régió magyar és szlovák lakosságának kulturális együttműködését erősíti.

A beküldött képeket neves szakemberekből álló zsűri értékelte: **Kocsis Ernő** festőművész, **Pokorný Lajos**, **Csemniczky Zoltán** szobrászművész és **Csach Gábor** művészettörténész. A legjobb művek alkotói díjazásban részesültek. A képzőművészeti verseny témája évenként változik, ami a gyerekekben termékeny ötletek sorát indítja el. Az idei téma az *Új Európa* volt.

Idén a zsűri a következő alkotókat díjazta:

Művészeti alapiskolák csoportja

I. kat.: 1. **Pálffy Ágnes** /Ipolyság/, 2. **Varga Viktória** /Ipolyság/, 3. **Balla Dorina** /Balassagyarmat/.

II. kat.: 1. **Tomáš Balaga** /Tlmače/, 2. **Saróka Dávid** /Ipolyság/, 3. **Klacsó Nikolett** /Ipolyság/.

III. kat.: 1. **Talpai Zsanett** /Balassagyarmat/, 2. **Antal Gábor** /Ipolyság/, 3. **Farkas Tünde** /Ipolyság/.

Általános iskolák csoportja

I. kat.: **Ladislav Néky** /Júr nad Hronom/, 2–2. **Lacko Tibor** /Léva/ és **Morvai József** /EAI, Ipolyság/, 3. **Csenger Adrián** /Léva/.

II. kat.: 1. **Bernáth Dávid** /Zselíz/, 2. **Szikora Barbara** /EAI, Ipolyság/, 3. **Sandra Szűdyová** /JK AI, Ipolyság/.

III. kat.: 1. **Antal Gábor** /EAI, Ipolyság/, 2. **Veronika Balogová** /Júr nad Hronom/, 3. **Anna Sógelová** /II. sz. SZTNYAI, Ipolyság/.

Balassagyarmat polgármesterének díját az ipolysági **Alexandra Hriagyelová**, míg *Ipolyság polgármesterének díját* a balassagyarmati **Kovács Máté** kapta.

A díjazott munkák először a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola galériájában, majd az ipolysági Simonyi Lajos Galériában voltak megtekintethetők.

A szervezők köszönetet mondanak támogatóiknak: Ipolyság város önkormányzatának, a Szeziak Malom és Pékségnek, valamint a Gazdabolt – Cservócs Sándornak.

Czibulya Livia